

PERS

Bruce M. KENNEDY,

Community journalism, a way of life,

The Iowa State University Press, Ames, 1974, 253 blz.

«Community journalism» wil een praktisch handboek zijn — op Amerikaanse leest geschoeid — voor een uitgever, drukker of journalist van een wekelijks regionaal of lokaal blad. Bruce Kennedy — die meer dan 22 jaar ervaring in deze branche heeft — belicht in zijn boek dit onderwerp van verschillende - soms vrij onverwachte - zijden, maar hierbij komen vooral de praktische problemen van elke dag aan bod: hoe een foto nemen, hoe die afdrucken, hoe een balans opstellen, op welke wijze een abonnement aansmeren, waarover een editoriaal neerpennen, moet men in de artikels steeds de eigenaam voluit afdrucken, enz.

Naast de problemen die rechtstreeks te maken hebben met het uitgeven van een lokaal blad zijn ook verschillende deeltjes gewijd aan de «nevenactiviteiten» van de uitgever van een dergelijk blad, die zijn uitgeverij en drukkerij meer rendabel moeten maken: wat kan hij in zijn zaak nog zoal aan de man brengen? Hoe het uitgeven van een lokaal weekblad combineren met ander drukwerk? Hoe een briefhoofd voor een cliënt opstellen?

Heel wat belangrijke inhoudelijke elementen komen er echter weinig of niet aan bod, bijvoorbeeld: de stofkeuze voor een dergelijk blad, de impact op de lezers, de status en de invloed van de uitgever op de «community», terwijl andere aspecten zoals de concurrentie van een lokaal weekblad met een gratis bedeed huis-aan-huis-blad eerder oppervlakkig behandeld worden.

Voor een kennismaking met de verschillende praktische aspecten van dit «community journalism» kan het boek wel gebruikt worden, maar zelfs voor de vakman lijken de meeste items zich te beperken tot enkele - zij het gewoonlijk erg goede, maar evidente - tips. Aanvullende bibliografische gegevens over de verschillende aspecten zouden dan ook niet misstaan hebben.

J. H.

Renate RUBINSTEIN,

Klein Chiracs Woordenboek,

Meulenhoff, Amsterdam, 1975, 106 blz.

De Nederlandse publiciste verbleef met een officieel Nederlands gezelschap vijf da-

gen in de Chinese Volksrepubliek. Haar reisverslag bracht ze onder de vorm van een reeks alfabetisch geordende trefwoorden. Met Nederlandse politieke en academische sinologen en sinofielen had ze het meteen aan de stok omdat ze nuchtere twijfels plaatste onder het begrip «ooggetuige». Haar reportage en de daarop aansluitende discussie zijn een voorbeeld van zelfkritiek van de journalistieke bezigheid. Wie gewend is geraakt aan de anonieme en arrogante objectiviteit van de geïndustrialiseerde informatie-garing en verwerking vindt in deze bladzijden een stimulerende correctie op een steeds dubbelzinniger wordende functie.

D.L.

Iris WASSENAAR,

Vrouwenbladen. Spiegels van een mannenmaatschappij,

Wetenschappelijke Uitgeverij B.V., Amsterdam, 1976.

Er wordt maar al te weinig aandacht besteed aan een zo belangrijk verschijnsel als de vrouwenbladen. Op dat vlak vult dit boekje dus zeker een tekort. Op een zeer vlotte wijze geeft de schrijfster eerst een bondig overzicht van de geschiedenis van de vrouwenbladen in Nederland. Vervolgens plaatst zij het hedendaagse vrouwenblad in het kader van de veranderende maatschappelijke positie van de moderne vrouw. Een dergelijke optiek legt natuurlijk het conservatisme bloot van het traditionele vrouwenblad, dat de belangen van haar lezeressen (én lezers!) volledig onderschikt aan commerciële overwegingen en daarom het voorbijgestreefde huis-tuin-en-keuken beeld van de vrouw blijft benadrukken.

Het is wel spijtig dat de schrijfster de vraag naar de rol van de vrouwenbladen gemakkelijks halve omhoog naar een onderzoek van de functies die deze bladen voor hun lezeressen schijnen te vervullen. De grote verdienste van dit boek is dat het een aantal vragen doet rijzen bij de lezer, waarvoor uiteraard geen pasklare antwoorden beschikbaar zijn. Daardoor is dit domein door het wetenschappelijk onderzoek nog veel te weinig ontgonnen.

M.C.

BOEK

L. HEINSMAN en W. VAN TEEFFELN,

Concernvorming in de Nederlandse boekenwereld,

Van Gennep bv, 1975, 229 blz.

Voor allen die direct of indirect geconfronteerd worden met de problematiek van de media-economie, is dit boek spijs zijn tekortkoming een «must» te noemen. De auteurs trachten, niet alleen aan de hand van cijfers en concrete voorbeelden - men krijgt een gedetailleerd overzicht van de concernvorming binnen de Nederlandse boekenindustrie - doch ook binnen een ruim theoretisch kader, een schets te geven van de wijze waarop de Nederlandse boekenproductie gestructureerd is.

Zijn de kwaliteiten van dit werk niet genoeg te loven, de fouten zijn des te ergerlijker, waarbij sommige lacunes in het cijfermateriaal en de weinig in- en overzichtelijke wijze van presentatie in het niet verzinken bij het schabouwelijk Nederlands dat soms in de meer theoretische stukken opduikt en dat werkelijk niet te pruimen is.

L.V.P.

Claud COCKBURN,

Bestseller,

Penguin Books, 1975, 195 blz.

Veertig jaren Britse bestsellers (van 1900 tot 1939) werden door de schrijver met belangstelling gelezen, beschreven en gesitueerd. Toon en standpunt tegenover 4 decennia populaire triviaal-literatuur zijn juist: niet vanuit de hoogte, maar vanop gelijke hoogte. De schrijver slaagt er niet in zich vrij te schrijven van de vraag waarom deze consumptie-literatuur überhaupt gelezen wordt. Cockburn's persoonlijke esthetische maatstaven liggen buiten die van de lezers van deze bestsellers. Het onderzoek naar de triviaal-literatuur blijft gefixeerd op de koper en de lezer. De bestseller als sociaal-psychologisch symptoom.

D.L.

FILM

G. LENNE,

La mort au cinéma. film/révolution,

éditions du cerf, Paris, 1971, 110.

In dit boek doet de auteur een felle aanval op de officiële, commerciële filmindustrie. De commerciële film heeft tot taak de ideologie van de heersende klasse te prediken en heeft een louter systeembevestigende functie, die leidt tot een totale aliënering van het publiek.

De vraag naar de ware zin van een film kan volgens Lenne niet beantwoord wor-

den via het traditionele concept «filmtaal». Filmtaal is volgens de auteur slechts een samenraapsel van empirische observaties die de echte zin van een film nooit kunnen achterhalen. Zingeving ontstaat door het bekijken van een film en de pluraliteit van het visioneren zorgt voor de «pluri-signification» van de film.

In de laatste hoofdstukken houdt hij een vurig pleidooi voor de ontluiking van de militante, alternatieve film. In welke richting deze revolutionaire stroming precies zou moeten gaan, blijft na het lezen van dit werk voor mij nog een groot raadsel.

K.H.

J.F. SCOTT,

Film. The Medium and the Maker,

Holt Rinehart & Winston, New York, 1975, 340 p.

In dit boek wordt de «auteurtheorie» die de regisseur als enige verantwoordelijke voor de filmische conceptie aanziet en die de filmechnologie totaal verwaarloost, fel op de korrel genomen.

De auteur tracht via een grondige analyse van de diverse elementen in het filmproductieproces (camera, belichting, geluid, scenario, acteren en montage) duidelijk te maken dat al deze factoren een belangrijke compositorische functie vervullen bij het tot stand komen van het filmproduct. In elk hoofdstuk tracht hij aan de hand van een duidelijke uiteenzetting van de filmtechnische mogelijkheden aan te tonen in welke mate de diverse technologische en mechanische elementen het eindproduct kunnen affecteren.

Het produceren van een film is volgens Scott een collectieve creativiteit waarbij verbeelding en technologie niet kunnen gescheiden worden.

K.H.

Don ALLEN,

Truffaut,

Cinema One series, nr 24, Secker and Warburg, London, 1974, 176 blz. geïll.

Dominique FANNE,

L'Univers de François Truffaut,

Collection «7e art», nr 54, éditions du Cerf, Parijs, 1972, 202 blz., geïll.

Graham PETRIE,

The Cinema of François Truffaut,

The International Film Guide Series, Zwemmer, London, 1970, 240 blz., geïll.

Diverse auteurs

François Truffaut,

Reihe Hanser, nr 174, Hanser Verlag, München, 1974, 171 blz., geïll.

C.G. CRISP,

François Truffaut,

November Books, London, 1972, 144 blz., geïll.

François TRUFFAUT,

Les films de ma vie,

Flammarion, Parijs, 1975, 360 blz., geïll.

De Franse Nouvelle Vague - zowel in haar

films als in haar filmkritiek - was het werk van een generatie. Een groep uiteenlopende persoonlijkheden zag zich door voorkeuren en omstandigheden onder één banier geschaard. De onderlinge verschillen maakten het geheel boeiend en verscheiden. Maar met het succes begon ook de desintegratie van de groep. Persoonlijkheden affimeerden zich, maar kwamen alleen te staan. Zwakheden en gebreken werden niet meer gecorrigeerd door de kwaliteiten van collega's. Trouw zijn alle Nouvelle Vague mensen gebleven aan hun filmesthetische voorkeuren, aan hun gezamenlijk verleden. Dat maakt hen innemend, maar onttrekt ze aan kritische dialoog, afstand-nemen, analyse. Zo werkt de charme van Truffaut verlamdend op al zijn bewonderaars. Van de vijf recent aan Truffaut gewijde monografieën zijn die van Petrie, Fanne en Allen ronduit zwak. Het boek van Crisp en de Duitse monografie (de eerste in een reeks) zijn tenminste van een degelijke filmografie en bibliografie voorzien. In «Les Films de ma Vie» bundelde Truffaut een selectie van zijn filmkritisch werk uit de jaren vijftig. Truffaut blijkt een heelwat sterker filmcriticus dan cineast te zijn. De charmante filmmaker was recensent met uitgesproken voor- en afkeuren. Samen met de filmsays van Bazin en de filmkritieken van Godard is deze bundeling onmisbaar voor de liefhebber van de Nouvelle Vague, voor de gebruiker van de «auteurtheorie» en voor de historicus van de naoorlogse Amerikaanse film.

D.L.

Bertold BRECHT,

Driestuiverproces,

Sunschrift 93, Socialistische Uitgeverij, Nijmegen, 1975, 65 blz.

Bertold BRECHT

Arbeitsjournal,

Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main, 1973, 1022 blz. (plus een volume Anmerkungen 219 blz.) geïll.

Bertold BRECHT,

Tagebücher,

Autobiographische Aufzeichnungen, Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main, 1975, 273 blz.

SCREEN,

Brecht and a Revolutionary Cinema,

Summer 1974, Londen, 163 blz.

SCREEN,

Brecht and the Cinema,

Winter 1975/76, Londen, 144 blz.

Diverse AUTEURS,

Über Kurt Weill,

Suhrkamp Taschenbuch 237, Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main, 1975, 187 blz.

Gershom SCHOLEM, Walter BENJAMIN,

Die Geschichte einer Freundschaft,

Bibliothek Suhrkamp, band 467, Suhrkamp

Verlag, Frankfurt am Main, 1975, 299 blz. Brecht heeft zich slechts marginaal met film ingelaten, maar film is toch een actief onderdeel van zijn cultuur. In zijn dagboeken komen verwijzingen naar geziene films en in zijn Amerikaanse notities commentaar op de Hollywood-kolonie voor.

De in het Nederlands vertaalde tekst over het proces naar aanleiding van de adaptatie door Pabst van zijn Driestuiversopera, blijft fascinerende lectuur over het werkzaam zijn in cultuurindustrie. Het Britse orgaan van de Society for Education in Film and Television wijdde in het bestek van amper twee jaren twee nummers integraal aan Brecht. Screen dat uitgroeide tot een filmtheoretisch labo waar structurele semiologie, Lacaniaanse psychoanalyse en Brechtiaanse cultuurpolitiek elkaar inspireren, verkrijgt met deze twee nummers de filmtheorie. Kurt Weill en Walter Benjamin, beide medewerkers en vrienden van Brecht worden in twee nieuwe Suhrkampedities naderbij gebracht. Weill aan de hand van een chronologisch gerangschikte bundeling essays over zijn werk; Benjamin aan de hand van het relaas dat Scholem neerschreef over hun beider vriendschap.

D.L.

John L. FELL,

Film and the Narrative Tradition,

University of Oklahoma Press, Norman (Oklahoma), 1974, 284 blz., geïll., 9.95 dollar.

Hoe fascinerend en rijk de archeologie der filmgeschiedenis is, blijkt uit het boek van Fell die het jonge medium terugplaatst in de cultuur, ontspanningsindustrie en amusements technologie van zijn tijd. Hij vergelijkt het Victoriaanse proza, het theatermelodrama, stripverhalen en theatermachines met de films die tussen 1894 en 1911 gemaakt werden. Aan de basis van het boek ontbreekt een conceptueel kader: verder dan het aanduiden van parallellen en verbanden komt Fell niet. Het boek als geheel mist logische structuur en eenheid: de hoofdstukken blijven geïsoleerde essays.

D.L.

Christopher FINCH,

The Art of Walt Disney,

Abrams, New York, 1975, 160 pag., geïll., 7.95 dollar.

Ralph STEPHENSON,

The Animated Film,

The Tantivy Press, London, 1973, 206 blz., geïll., 1.10 pond.

Het luxueuze en onbetaalbare prentenboek van Finch over Disney is sinds kort in een verkorte slappe-kaft-editie op de markt. Met nog steeds voldoende, fraai gereproduceerde en leerrijke illustraties erin. De S. blijft jammer genoeg bij de commerciële periferie van het Disney-imperium. Hij is niet gevoelig voor de betekenis van animatie, noch voor de beroemde personages door Disney gecreëerd, noch voor de evolutie van het «huis». De betekenis van Disney's populariteit blijft na lectuur een raadsel. De editie

mag dan de allure van een summa hebben, het blijft een oppervlakkige promotionele tekst. Hoe moeilijk het is over filmanimatie te schrijven, blijkt uit het historisch boekje van Stephenson dat bruikbaar is (door bibliografieën, filmografieën en een index), maar dat zich bezondigt aan «volledigheid». De lezer ziet tussen de honderden namen en titels de grote lijnen der animatie niet meer. In een lezenswaardig inleidend hoofdstukje geeft de S. aanzetten voor originele reflexie.

D.L.

Michel CIMENT,

Kazan par kazan,

Stock, Paris, 1973, 323 blz., geïll., 302 bf.

Michel CIMENT,

Kazan in kazan,

Secker & Warburg, London, 1973, geïll., 1.45 pond.

Ciment, een der redacteurs van het Franse filmtijdschrift *Positif*, dat in het oeuvre van Kazan steeds een vitale uiting der Amerikaanse filmproductie heeft gezien, maakte in 1971 en 1972 uitvoerige interviews met de cineast.

Beide partners verdwalen echter voortdurend op de politieke zijpaden waar Kazans linkse overtuigingen toe uitnodigen en er wordt te weinig over zijn films gepraat. De interviewer mist bovendien verdediging tegen Kazans «hysterie»: hij boort er niet doorheen naar de ware substantie van dit rebelse én sentimentele oeuvre. Het interviewboek verscheen gelijktijdig in een Franse vertaling en een Engelstalige originele editie die echter minder volledig is dan de Franse.

D.L.

André BAZIN,

Qu'est-ce que le Cinéma ?, Collection «7e Art»,

éditions du Cerf, Paris, 1975, 372 blz., geïll.

André BAZIN,

Le Cinéma de la Cruauté,

Flammarion, Paris, 1975, 224 blz.

André BAZIN,

Le Cinéma de l'Occupation et de la Résistance,

Collection 10/18, Nr. 988, Parijs, 1975, 194 blz.

André BAZIN,

What is Cinema, Volume 1 en Volume 2
University of California Press, Berkeley/
London, 1970 en 1971, 183 en 199 blz.

André BAZIN,

Was ist Kino ?

Dumont/Schauberg, Keulen, 1975.

André BAZIN,

Jean Renoir,

Champ Libre, Paris, 1971, 385 blz.

De hausse die het film-essayistisch werk van André Bazin sinds enkele jaren niet

alleen in Frankrijk maar ook in het buitenland kent, wekt verwondering. Niet dat wij de intense waardering van Franse en buitenlandse samenstellers (Truffaut) en vertalers (Gray) niet zouden bijtreden. Integendeel, de filmanalyses van Bazin behoren tot het kleine aantal literaire meesterwerken die in dialoog met het filmmedium en de filmcultuur ontstonden.

Maar deze bewondering hoeft de nieuwe lezer niet blind te maken voor het unieke, niet-herhaalbare karakter van deze essays. Zij zijn niet los te denken van een filmsituatie: Bazin, die van 1943 tot 1958 schreef, had een bloeiperiode van de film voor zich. Zij zijn niet los te denken van een algemene culturele context: na de caesuur van W.O. 2 ontwikkelde zich een stabiel hogedrukgebied boven het Franse intellectuele landschap. Deze essays zijn tenslotte niet los te denken van de persoonlijkheid van hun auteur: didactische helderheid van het betoog en een gelukkige integratie van wijsgerige en wetenschappelijke inzichten van zijn tijd, zijn hier in harmonie met een creatieve en kritische persoonlijkheid. Deze analyticus heeft geen methode, behalve die welke zijn enthousiasme voor bepaalde werken van zijn tijd hem ingeven. Hij kan dan ook geen school maken: Bazin-imitaties moeten op een misverstand berusten. Vandaar ook onze vragen bij deze nieuwe populariteit van gelegenheidsartikelen die alle ouder zijn dan 1958 (het jaar van Bazins overlijden). Of de filmstudie met dit imponerende oeuvre een vruchtbare dialoog zal aangaan, is één probleem. In geen bibliotheek mag ondertussen de bundeling ontbreken van zijn belangrijkste essays: «Qu'est-ce que le Cinéma ?». Dezelfde uitgever bracht deze bundel meer dan tien jaar geleden in vier deeltjes uit. De nieuwe editie brengt daar een keuze uit. Door de zorgen van Truffaut verschenen ondertussen ook Bazins onvoltooid boek over Renoir, een bundel artikelen tijdens en na de bezetting geschreven en essays over o.m. Bunuel, Hitchcock en Dreyer, welke niet eerder in boekvorm werden uitgegeven. De chaotische orde waarin de werken van Bazin bij verschillende uitgeverij en zonder systematiek worden gepubliceerd, doet de lezer ondertussen wel verzuchten waarom men niet gewoon aan een degelijke uitgave van Bazins verzamelde werken werken begint.

D.L.

Michael CURTIZ,

Casablanca,

edited by Richard J. Anobile, Avon Books,
New York, 1974, 256 blz.

Ernst LUBITSCH,

Ninotchka,

edited by Richard J. Anobile, Avon Books,
New York, 1975, 256 blz.

John FORD,

Stagecoach

edited by Richard J. Anobile, Avon Books,
New York, 1975, 256 blz.

Richard J. ANOBILE,

Why a Duck ?

Studio Vista, London, 1973, 288 blz.

Nicholas RAY,

Johnny Guitar,

Atac, Paris, 1975, 130 blz.

De weergave van een film in boekvorm laat zich langs verschillende wegen benaderen. Maar elke «oplossing» heeft ook haar grenzen. Er is het literaire scenario (als die van Handke of Pasolini), de naverterde filmroman, het streng technische scenario (als dat van Johnny Guitar, jammer genoeg van een Franse kopij afgeschreven). Richard Anobile geeft de film weer in 1500 afgedrukte van fotogrammen, voorzien van dialogen in onderschrift. Het resultaat is de vertaling van een film in... een fotoman. Anobile opende met zijn formule een reeks die alle Amerikaanse klassiekers lijkt te zullen omvatten. Het boek dat hij met dezelfde methode aan de films van de Marx Brothers wijdde (*Why a Duck ?*) is maar half zo leuk geworden als je had mogen verwachten.

D.L.

Anita LOOS,

Kiss Hollywood Good-bye,

Balantine Books, New York, 1975, 216 blz.,
geïll.

Anita LOOS,

Gentlemen Prefer Blondes,

Picador edition, Pan Books, London, 1974,
156 blz.

Na «A girl like I» doet Anita Loos in «Kiss Hollywood Good-bye» een tweede greep uit een wel overvolle trommel Hollywoodgossip. Ze is nog geen 20 als één van haar filmscenario's, «The New York Hat» door Griffith wordt verfilmd. Ze schreef de tussentitels voor zijn «Intolerance» en trad vaak op als gespecialiseerde «dokter» voor dialogen. In '25 verschijnt haar bestseller «Gentlemen Prefer Blondes» onlangs in paperback-editie opnieuw verschenen en nog steeds even sprankelend als toen.

Wie ondertussen nog feërieke en/of diabolische voorstellingen van de filmstad heeft, kan met vrucht een wandeling maken aan de hand van de spitse, nauwlettend observerende en lucide Miss Loos. Het is een stad waar hard gewerkt wordt, door elkaar opvolgende generaties bezoekers, banneelingen, toeristen, schuldenaars uit de artistieke en intellectuele toplaag van de westerse wereld. Misschien wordt Hollywood ooit nog het Firenze der twintigste eeuw genoemd!

D.L.

Guy HENNEBELLE,

Quinze ans de cinéma mondial, Collection

«7e art», nr 59, éditions du Cerf, Parijs,
1975, 425 blz.

De periode van 15 jaren strekt zich uit van 1960 tot 1975. En of er een behoefte is aan een overzicht van wat dan overall ter wereld aan film-initiatieven opbloeit! De S. die niet minder dan een «copernicaanse revolutie in de filmcultuur» wil bewerken, rijgt jammer genoeg alleen maar filmtitels en citaten aan de eetstokjes van het marxisme-leninisme. Normatief i.p.v. descriptief maakt de S. ons niets duidelijk over een M.-L. cultuurpolitiek noch over de dynamiek van de vele «nationale film-

industrieën» van het voorbije anderhalve decennium. Zonder index of bibliografie is het werk bovendien onbruikbaar voor consultatie.

D.L.

Peter W. JANSEN en Wolfram SCHUTE, samenstellers, Reihe Film, Carl Hanser Verlag, München.

Rainer Werner Fassbinder, Reihe Film 2, 1974, 174 blz., geïll.

Buster Keaton, Reihe Film 3, 1974, 172 blz., geïll.

Luchino Visconti, Reihe Film 4, 1975, 175 blz., geïll.

Luis Bunuel, Reihe Film 6, 1975, 192 blz., geïll.

Vaste onderdelen van deze Duitse reeks film-monografieën zijn een becommentarieerde filmografie, een uitvoerige technische filmografie en een rijke bibliografie. Meerdere essays en/of interviews gaan aan deze onderdelen vooraf. Geen slechte formule, deze combinatie van uitvoerige, betrouwbare informatie met blijvende bruikbaarheid en essays die een persoonlijk licht mogen werpen op de maker. Jammer dat de samenstellers van de reeks van die vrijheid tot originaliteit niet radikaler gebruik maken. In dezelfde reeks verschenen nog volumes over Truffaut en Chabrol. Er staat een lange reeks op stapel, waaronder titels over Lang, Renoir, Welles, Resnais, Bogart en vele anderen. Aanbevolen.

D.L.

Sheridan MORLEY, **A Talent to amuse**, Penguin books, 1974, 447 blz., geïll.

Charles CASTLE, **Noël**, Abacus books, 1974, 272 blz., geïll.

Acteur, producer, regisseur, scenarist (Brief Encounter), chansonnier, theaterauteur, noem het en Noël Coward is het geweest. Hij was een van de belangrijkste Britse bijdragen tot die fabuleuze «Roaring Twenties» met spitse en cynische comedies als Hay Fever, Easy Virtue, Bitter Sweet, waarvan er vele hun weg naar de bioscoop vonden. Pendelend tussen Groot-Brittannië en de V.S. staat hij een leven lang koortsachtig in dienst van de show-business met een basis in het theater, maar met vertakkingen in alle nieuwe media. De biografie van Morley is goed gedocumenteerd, van een handige chronologie en een uitgebreide bibliografie voorzien en besluit met een uitvoerige namenregister. Het boek van Castle is gebaseerd op een documentaire film en is een aardige bundeling illustraties, interviewteksten, citaten en bindende commentaren geworden.

D.L.

MUZIEK

R.D. KINKLE, **Complete Encyclopedia of Popular Music and Jazz 1900-1950**, New York, 1975, Arlington House, 2.644 blz.

De encyclopedie bestaat uit vier volumes: volume 1: muziek jaar na jaar (Broadway-musicals, populaire songs met hun componisten, representatieve populaire grammofoonplaatopnamen, representatieve jazz-opnamen, film-musicals); volume 2 en 3: biografieën, acteurs, zangers, bandleaders, componisten, musici, arrangeurs, impresario's; volume 4: indexen (film-musicals, eigennamen, songs, Broadway-musicals) en appendices (grammofoonplatenlabels, tijdstabel met release-data, Academy Award-prijswinnaars, populariteitspolls, moeilijk te vinden 78-toeren-platen en LP's).

Een ontzaglijke hoeveelheid informatie over populaire muziek en jazz in de VSA in al hun manifestatievormen over een halve eeuw, een rijke dokumentatiebron.

G.D.M.

F. SCHOLER, (Hrsg)

Let it Rock,

Carl Hanser Verlag, München, 1975, 240 blz.

De bijdragen (meestal vertalingen en reeds eerder verschenen) van twaalf auteurs, waarvan verscheidenen zich tevens reeds aan de geschiedschrijving van popmuziek waagden, zijn door de uitgever in drie perioden geordend: rock'n roll; het gouden tijdperk: rock music 1962-1968; Money, Honey! Rock 1969-1975. Hiermede wordt het gekozen materiaal niet enkel historisch maar tevens cultureel-evaluatief gerangschikt en wel in de zin van: opgang, bloei en ondergang van rock. De artikels zijn thematisch gegroepeerd rond: socio-culturele betekenis, de stars, stijkenmerken van rock-muziek en aangevuld met een beknopte discografie.

G.D.M.

J. GOLDBROSEN,

Buddy Holly, His Life and Music,

Bowling Green 1975, Bowling Green University Popular Press, 243 blz.

Buddy Holly is een van de rock-stars die hun opnemings in het rijk der goden niet enkel aan prestaties in levende lijve vericht maar tevens aan een noodlottige en/of spectaculaire dood te danken hebben. De auteur van zijn biografie is nochtans niet voor de verleiding bezwaken deze voor vele rock-liefhebbers mythische figuur te beschrijven in een voor dit soort werken dikwijls gebruikelijke superlatievenstijl. Men vindt integendeel een goed gedocumenteerde levensgeschiedenis, vooral trefelijk gesitueerd binnen de rock'n roll industrie van de jaren 50.

G.D.M.

J.E. BERENDT,

Das Jazzbuch, Von Rag bis Rock,

Frankfurt am Main, Fischer Taschenbuch Verlag, 1973, 426 blz.

Het boek dat voorligt is de vierde en vol-

ledig herwerkte en uitgebreide uitgave van het jazzboek, dat hiermede een oplage van bijna een half miljoen haalt. Het succes van het boek is te danken aan de terzake doende introductie tot de verschillende stijlen, musici, muzikale elementen, instrumenten, vocalisten, big bands en combo's. Het boek is in zijn huidige vorm en inhoud opgebouwd naar een ponering van een convergentie tussen de zich vrij onafhankelijk van elkaar ontwikkelende jazz en rock'n roll in de jaren 50 en 60, nochtans beide wortelend in de blues, tot wat één van de meest creatieve wijzen van muziek maken van de zeventiger jaren blijkt te worden: de rock-jazz of de jazz-rock, term gebezigd al naargelang de hoek van waaruit men de nieuwe stijl bekijkt.

G.D.M.

H. SALZINGER,

Rock Power oder Wie musikalisch ist die Revolution?,

Frankfurt am Main, Fischer Taschenbuch Verlag, 1972, 281 blz.

De tegenstelling van bepaalde rock-muziek die er in bestaat de afschaffing van toestanden te eisen waaraan zij haar bestaan dankt zonder met hun afschaffing de eigen afschaffing te propageren, is het onderliggend probleem waarop het popgebeuren in dit boek geënt wordt. De omkering van de gebruikelijke muziek-sociologische vraagstelling naar het revolutionaire karakter van muziek in de vraag naar het muzikaal karakter van de revolutie is een aanwijzing voor het relativerend-genuanceerd, demythologiserend beeld dat hier geschetst wordt van rock-muziek als sociaal fenomeen. De structuur van het boek is op zijn minst origineel te noemen: zonder inhoudstafel-karakter, met afzonderlijke stukken als taferelen, redundante passages als terugkerende thema's, doorweven met documenten en song-teksten heeft het boek veel weg van een muzikale collage met de eerder genoemde tegenstelling als hoofdthema.

G.D.M.

T. KNEIF, (Hrsg)

Texte zur Musiksoziologie,

Arno Volk Verlag, Köln, 1975, 274 blz.

Het boek is een bloemlezing van meestal origineel duitstalige teksten over muziek-sociologie (en een paar vertalingen van Oost-Europese auteurs). Deze beperking van het materiaal wordt gecompenseerd door de editiepolitiek. De gekozen teksten zijn niet enkel zeer representatief voor de verschillende opvattingen over hoe het modewoord muzieksociologie een inhoud kan geven worden (vb. Th. W. Adorno, Iden zur Musiksoziologie), maar geven het bovendien een historische dimensie (vb. G. Simmel, Psychologische und ethnologische Studien über Musik, een weinig toegenakelijk artikel dat dateert van 1881 maar onverminderd actueel aandoet). Verschillende politiek-ideologische stellingnamen zijn vertegenwoordigd (vb. A. Silbermann, Die Ziele der Musiksoziologie; A.W. Lunatscharskij, Musik und Revolution) zodat het boek niet enkel een inleiding op maar zelfs een confrontatie binnen de muziek-sociologie is.

G.D.M.